

Premodre glave.

Po narodni smešnici spisal *Silvester K.*

XIX.

il je lep poleten večer. Jasno nebo in prijeten vetrič sta oznanjala vaščanom lepe dneve. Brž se Zabržani dogovore, da hočejo drugo jutro iti na travnike kosit travo; zakaj kakor vsako delo, so tudi košnjo opravljali skupno.

Hipoma pa se začne močno rdečiti zahodna stran neba. Nenavadno rdeča večerna zarja je jela Zabržane navdajati najprej z občudovanjem, potem pa z vedno

večjim strahom.

„Huda vročina je bila danes — kaj, ko bi se bilo zaradi nje užgalo nebo?“ so modrovali nekateri.

„Konec sveta vendar še ne bo?“ so menili drugi.

„Solnce je bržčas padlo na zemljo!“ so trdili oni, ki so bili bolj zvezdoslovci.

Vsi drugi pa so gledali in gledali ter pričakovali, kdo zine najpametnejšo, da mu bodo potem po občini navadi vsi pritrdili. Da se še kdo oglasi, ki bo vsem pogodil pravo, so bili vsi uverjeni. In res — ni bilo treba dolgo čakati.

„E kaj! Jaz pa vem!“ se oglasi star možiček, ki so ga modri vaščani šteli med najmodrejše. „V stari pratiki, ki pa ji v učenem jeziku pravijo koledar, sem nekoč bral prerokovanje, ki pravi, da oznanja močna večerna zarja vojno. Vojna utegne priti že jutri in nič ne bo dobro za nas. S košnjo že ne bo nič, ne jutri in ne poznej, ker nam vojna pomandra vse polje in vse travnike.“

Kaj je vojna, so vedeli Zabržani toliko, kakor ve voliček, kaj je kisl repa. Znana jim je bila vojna le po besedi, ker so v molitvi molili: „Reši nas kuge, vojne itd.“

„Kako se pa pozna vojna?“ vprašujejo nekateri nevedni radovedneži.

„Jako lahko,“ odgovori mož, ki je nekoč v daljavi slišal vojaški boben in mu je mimoidoči tujec rekel, da gredo vojaki. „Videti sicer ni kaj, a sliši se prav razločno: „Bum, bum, bum — — rrrrr — bum!“ Če bomo jutri slišali ta glas, tedaj je vojna v deželi, in treba nam bo bežati.“

Vznemirjeni gredo vaščani k počitku in so drugo jutro že v zgodnjem mraku na nogah. Pred vsako hišo so zbrani domačini in pripravljeni na beg, kakor hitro se bo slišal usodepolni: „Bum, bum, bum — — rrrrr — bum!“ Toda ura mine za uro, a vojne ni od nikod. Ko pa mine ves dopoldan, gre župan vesel od hiše do hiše in z radostnim glasom naznanja ljudem, da danes ne bo več vojne, ker je že zanjo prepozno in da bo najbolje iti kosit. Možje takoj pograbijo kose, žene grablje in hajd na delo. Samega veselja zaradi izostale vojne si kupijo sodček piva in ga zavale na travnik. Tukaj ga kmalu izpijejo.

Že so delali nekaj časa prav pridno, kar se čuti eden možakov prav žejnega. Gre torej gledat, ako bi morebiti ne bila še kaka kapljica ostala v izpraznjeni posodi. Ta je z odprto luknjo ležala na solncu.

Komaj pa pride nesrečnež blizu soda, že zasliši od nekod — od kod, tega samega strahu ni imel časa poslušati — glasno doneči: „Bum, bum, bum — — rrrrr — bum!“ Nemudoma zgrabi sodček, ki je bil krčmarjev, in z obema rokama ga za tilnikom držeč, začne bežati in kričati:

„Vojna gre, vojna! Bežite!“

Vsak vrže svoje orodje stran in začne bežati za kričečim. Dirjajo pa ubogi Zabržani, kakor bi jim kdo kuril za petami. Pa kako bi tudi ne, ko so zdaj sami na lastna ušesa slišali usodepolno bobnanje, zamolklo nekoliko, a vendar še dovolj razločno.

Kako dolgo so tako dirjali, niso znali; le toliko so vedeli, da jih noge ne bodo mogle še dolgo nositi. Že so bili nekateri tako upehani, da so se hoteli na milost ali nemilost vdati kruti vojni — kar se sodčkov nosač izpodtakne ob močni korenini, pade in trešči staro posodo z močjo ob drevo. Sod se razbije. Ko pa se pobira padli Zabržan in si potiplje obtolčene ude, zapazi, da je prenehal nesrečni glas. Hitro zakliče tovarišem veselo novico, da je vojna odšla. Utrujeni posedejo in poležejo beguni po tleh in se nekoliko odpočiti vrnejo domov. Dolgo se še isti večer pogovarjajo o nesrečni vojni in se hvalijo, kako dobro so znali bežati.

„Tako daleč smo pribežali,“ zatrjuje eden, „da sem že videl od daleč križ cerkvenega zvonika v deveti deželi.“

„Še dalje smo prišli,“ ga zavrne drugi. „Jaz sem še celo pogledal na uro tistega zvonika v deveti deželi! Kazala je ravno štiri.“ —

Toda pustimo pogovore umnih Zabržanov in pogledjmo, kaj je provzročilo tako zmedo med našimi znanci. Ko je namreč sod ležal z odprto luknjo na solncu, je pribrenčal od nekod velik sršen. Prijeten duh ga je zvalil v prazen sod, ki je iz njega njegov glas kaj močno odmeval in premotil žejnega Zabržana. Ker potem ni mogel dobiti izhoda in mu divji beg v sodu sploh ni ugajal — Zabržan je na begu skakal kakor divji kozel — je brenčal sršen še srditeje; čep, ki so ga bili pivci zbili v sod, je pomagal jetniku z ropotanjem. Konec nesrečne prevare je bil šele takrat, ko se je sod razbil in dal sršenu zaželeno svobodo.

Zabržani pa so od tega dogodka še bolj iskreno molili: „Reši nas kuge, vojne — oh, vojne!“

